

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВАРІАНТИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У СОЦІОЛІНГВІСТИЧНОМУ
КОНТЕКСТІ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Польська мова і література та англійська мова»

Спеціальність **В11 Філологія**

Спеціалізація (за наявності) **В11.033 Слов'янські мови та література
(переклад включно), перша - польська**

Галузь знань **В Культура, мистецтво та гуманітарні науки**

Затверджено на засіданні
кафедри
Протокол №1 від “27” серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Варіанти англійської мови у соціолінгвістичному контексті
Викладач (-і)	Тронь Андрій Андрійович
Контактний телефон викладача	095 41 61 593
E-mail викладача	andrii.tron@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Покликання для приєднання до курсу на сайті дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/234e2266a444abec6a7d
Консультації	вівторок 15.00 (або на платформі zoom за лінком: https://us04web.zoom.us/j/4115959505?pwd=Ggc07Mfg5gYq6baalD2sZhKTe4c12K.1 Meeting ID: 411 595 9505 Passcode: andrii
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Програма навчальної дисципліни “Варіанти англійської мови у соціолінгвістичному контексті” дає змогу студентам ознайомитися із варіантами англійської мови, своєрідністю й унікальністю регіональних відмінностей та діалектів, основними відмінностями між національними варіантами англійської мови на фонетичному та лексичному рівнях. Завдання вибіркового курсу – забезпечити системні знання з історичних, територіальних та соціокультурних варіантів функціонування англійської мови, сучасного стану розвитку англійської мови та її ролі у процесах міжкультурної комунікації у світі. Зміст дисципліни охоплює системно-наукове поняття про варіативний характер англійської мови, діалектні та інтерферентні ознаки її територіального варіювання на фонетичному та лексичному рівнях. На лекційних заняттях студенти ознайомляться з основними сучасними варіантами англійської мови, тоді як на семінарських заняттях вони матимуть змогу застосувати здобуті теоретичні знання на практиці.</p> <p><u>Методи навчання:</u> Інтерактивна лекція, презентації, дискусії, групова робота, індивідуальна робота, самостійна робота.</p> <p><u>Методи контролю:</u> Усне опитування, тестування, письмова робота, письмовий фідбек до завдань.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета курсу — забезпечення системних знань з історичних, територіальних та соціокультурних варіантів функціонування англійської мови; сучасного стану розвитку англійської мови та її ролі у процесах міжкультурної комунікації. Курс орієнтований на розвиток компетенцій майбутнього фахівця у галузі викладання іноземних мов.</p> <p>Основними цілями вивчення дисципліни є</p> <ul style="list-style-type: none"> - формування мовних компетенцій, необхідних для успішної фахової діяльності та проведення наукових досліджень - забезпечити майбутніх фахівців необхідною базою знань для дослідницької роботи шляхом висвітлення актуальних тенденцій розвитку науки про мову, - сформувати теоретичне розуміння й навички практичного застосування здобутків і теорій провідних шкіл сучасної лінгвістики. 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК 6 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 7 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми</p> <p>ЗК 8 Здатність працювати в команді та автономно.</p> <p>ЗК 9 Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 11 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 12 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>Фахові компетентності:</p>	

ФК 2 Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 4 Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаю(є)ться, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 6 Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчає(ю)ться, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 8 Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

Результати навчання:

РН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та основною (англійською) і другою іноземними мовами усно й письмово, використовувати її для організації ефективної міжкультурної комунікації комунікації.

РН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

РН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

РН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

РН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	18
практичні	12
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	В11 Філологія	1	Н

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Англійська як основна мова міжнародної комунікації. Варіювання мови в аспекті регіоналістики. Регіони розповсюдження англійської мови. Територіальна та соціокультурна диференціація англійської мови	2	2	5
Тема 2. Мовні особливості англійської мови у Великобританії	4	2	10
Тема 3. Мовні особливості англійської мови у США	2	2	5
Тема 4. Мовні особливості англійської мови у Канаді	2	2	10
Тема 5. Мовні особливості англійської мови у Австралії	2		10
Тема 6. Мовні особливості англійської мови у Новій Зеландії	2	2	10
Тема 7. Мовні особливості варіанту англійської мови у Південній Африці	2		5
Тема 8. Мовні особливості варіанту англійської мови у Азії	2	2	5
ЗАГ.:	18	12	60

7. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання курсу	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. По закінченні курсу студенти отримують залік на підставі оцінок, отриманих на практичних заняттях. Максимальна кількість балів, яку студенти можуть отримати за курс - 100 балів. З них, відвідуючи практичні заняття – 70 балів. Передбачена також підсумкова контрольна робота (тестування), за яку студенти отримують максимально 30 балів.
Вимоги до письмової роботи	Передбачене одне письмове підсумкове тестування, яке охоплює 30 завдань, з них кожне оцінюється по одному балу (максимальна кількість балів – 30) у форматі «множинний вибір».
Практичні заняття	Оцінюється відвідуваність усіх 6 занять упродовж семестру за 5-бальною шкалою. Максимальна кількість 70 балів розраховується як середнє арифметичне усіх занять з ваговим коефіцієнтом 14. Знання студента оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями: «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок; «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу; «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю; «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.
Умови допуску до підсумкового контролю	При виставленні допуску до заліку (максимум 50 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час контактних (аудиторних) годин, при виконанні завдань для самостійної роботи.
Підсумковий контроль	Форма контролю (залік); Форма задачі (комбінована).
8. Політика навчальної дисципліни	
<p>Письмові роботи:</p> <p>Студент зобов'язаний виконати самостійно підсумковий тест на сайті дистанційного навчання у дату, визначену розкладом. Не допускається користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями, а також списування та плагіат при виконанні письмових завдань.</p> <p>Академічна доброчесність:</p> <p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з «Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (Редакція 2)» можна за покликанням:</p>	

<https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/nova-redaktsiia-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf>.

Студент зобов'язаний неухильно дотримуватися норм академічної доброчесності, правил внутрішнього розпорядку навчального закладу, інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють освітній процес у ЗВО. У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного чи підсумкового контролю, студент отримає «0» балів. Повторна невідповідна поведінка під час заняття/виду контролю може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти».

Ознайомитися із положенням можна за покликанням: [https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні документи/polozhenja/](https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні_документи/polozhenja/)

Відвідування занять:

Студент має вчасно приходити на заняття. Він може бути не допущений до заняття, у разі спізнення без вагомої на те причини. Студент має брати активну участь в обговоренні питань, які розглядаються під час лекційних і практичних занять; заохочується висловлювання власної думки. Здобувач вищої освіти має бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами, зокрема під час обговорення дискусійних питань на заняттях. Студент може відпрацювати будь-яке пропущене з поважної причини заняття чи вид контролю.

Студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують матеріал самостійно з обов'язковим проходженням усіх тестувань в системі дистанційного навчання d-learn та виконанням письмових завдань відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються «Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/polozhennia-proindivid.-grafik.pdf>

Студенти, які не набрали 50 балів за відомістю No1, мають право перескласти екзамен за відомістю No2. На консультаціях викладача студенти мають можливість отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до практичних занять та при виконанні письмових робіт. У разі отримання незадовільної оцінки з навчальної дисципліни за талоном No3, студенти мають право на повторне її вивчення, що регламентовано «Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (Редакція 3)», ознайомитися з яким можна за покликанням: <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/povtorne-vuvchennia-dustzuplin.pdf>

Неформальна освіта:

Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів на платформах Coursera, UdeMy, тощо, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів/тренінгів, тощо) регламентується «Положенням про визнання результатів

навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Bhatt, R. M. World Englishes. *Annual review of anthropology*, 30(1). 2001. 527-550. <https://doi.org/10.1146/annurev.anthro.30.1.527>
2. Bolton, K. (2006). World Englishes today. *The handbook of world Englishes*, 240-269. https://www.academia.edu/download/38530811/2008b_Bolton_.pdf
3. Crystal D. English as a Global Language CUP, 2013. -nd ed. http://culturaldiplomacy.org/academy/pdf/research/books/nation_branding/English_As_A_Global_Language_-_Da
4. Crystal D. The Cambridge Encyclopedia of the English Language. CUP, 1997. <https://journals.openedition.org/lexis/4512>
5. English Around the World: Sociolinguistic Perspectives. Jenny Cheshire (ed.). CUP, 1996.
6. Hickey R. Variety studies // <https://www.uni-due.de/ELE/VarietiesOfEnglish.pdf>
7. Jenkins, J. Current perspectives on teaching world Englishes and English as a lingua franca. *TESOL quarterly*, 40(1), 157-181. 2006. <https://www.academia.edu/download/30524444/jenkins-tq-2006.pdf>

8. Kachru, Y., & Smith, L. E. The Karmic cycle of world Englishes: Some futuristic constructs. *The Handbook of World Englishes*, 2019. 761-779.
<https://citeseerx.ist.psu.edu/document?repid=rep1&type=pdf&doi=5e6ae5a8d3b334a06e1c6c57e2f49c8a534727ca>
9. Kachru, Y., & Smith, L. E. *Cultures, contexts, and world Englishes*. Routledge. 2008.
https://www.academia.edu/download/52043720/Cultures_Contexts_and_World_Englishes-Kachru_smith.pdf
10. Katalin B. B. *Beginner's English Dialectology: An introduction to the accents and dialects of English*. Budapest : AD LIBRUM, 2008. // <http://mek.oszk.hu/15100/15126/15126.pdf>
11. Kilickaya, F. (2009). World Englishes, English as an International Language and Applied Linguistics. *English Language Teaching*, 2(3), 35-38. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1083080.pdf>
12. Kirkpatrick, A. (Ed.). *The Routledge handbook of world Englishes*. Routledge. 2020. .
<https://lms.su.edu.pk/download?filename=1588417057-the-rtlg-hb-of-world-englishes-a-kirkpatrick.pdf&lesson=14250>
13. Mahboob, A., & Szenes, E. Construing meaning in world Englishes. *The Routledge handbook of world Englishes*, 2010. 580-598. https://www.academia.edu/download/4886835/Mahboob_-_Proofs_-_Construing_Meaning_in_World_Englishes.pdf
14. Matsuda, A. Incorporating world Englishes in teaching English as an international language. *Tesol Quarterly*, 37(4), 2003. 719-729. <https://www.academia.edu/download/35790134/Matsuda.pdf>
15. Tahmasbi, S., Hashemifardnia, A., & Namaziandost, E.. Standard English or world Englishes: Issues of ownership and preference. *Journal of Teaching English Language Studies*, 7(3), 2019. 83-98.
https://tels.takestan.iau.ir/article_665009_bc918242d35f565d74a0b19073056696.pdf

Викладач: Тронь Андрій Андрійович, кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри англійської філології